

GÁZHÁBORÚK MAGYARORSZÁGON

Magyari Péter

ELSŐ RÉSZ

Az Emfesz körüli viharok nyomán bemutatjuk az orosz-ukrán-magyar gázkereskedelem egy különleges szeletét: az olcsóbb gáz útját. Az orosz és ukrán elit évek óta kiválaszt valakiket, akik olcsóbban hozhatják a gázt Magyarországra, mint amennyiért a Gazprom közvetlenül adja. Az Emfesz áprilisi rejtélyes eladása e furcsa logikájú, hatalmas pénzeket hozó játszma legfrissebb fejleménye.

Furcsa cég az Emfesz (Első Magyar Földgáz és Energiaszolgáltató Kft.). A magyar fogyasztók ötödét látja el, önkormányzatok, gyárak, bankok és háztartások sora tőlük veszi a gázt, még az állami megrendelésre épült stratégiai gáztárolót is ők töltik tele. Nagyon fontos vállalat, ha zavar keletkezne működésében, azt megsínylené a teljes magyar gazdaság. A cég látszólag rendben működik, teljesíti kötelezettségeit, de közben sok az érthetetlen dolog körülötte.

A tavaly 7,7 milliárd forint adózás előtti eredményt elérő, és 220 milliárdos árbevételű céget idén áprilisban valakik egy dollárért megvásárolták. A cég vezetése maradt a régi, az új tulajdonos a Svájcban bejegyzett RosGas. A RosGas felett egy Seychelle Szigetek-i cég áll, de igazi tulajdonosairól legfeljebb csak találgatni lehet. Az eladást intéző ügyvezető igazgató annyit mondott róluk, hogy oroszok. Az adás-vételt a cég ügyvezetője az előző tulajdonos megkérdezése nélkül intézte. A korábbi tulajdonos ezért perel, a Nezeti Nyomozó Iroda nyomoz.

Április óta az Emfesz nem tud közvetlenül gázhoz jutni. Jelenleg a gázt a legnagyobb magyar gázszolgáltatótól, fő piaci riválisától, az E.on-tól veszi. Piaci hírek szerint drágábban, mint amennyiért árulja, de az Emfesz vezetése szerint idén hozzák a nullszaldót. Senki sem tudja, hogy ez a konstrukció meddig maradhat így. További furcsaság, hogy a cég áprilisi gyors eladását a magyar hatóságok néhány óra alatt hagyták jóvá, így a folyamatban lévő eljárások ellenére a cég teljesen legálisan működik.

Mint minden az orosz-ukrán gáziparral kapcsolatos történetet, az Emfesz sorsát is sok titok és legendák sora övezi. Egy hónapig próbáltunk utánajárni a cég történetének, és megérteni, hogy mi a helyzet most Magyarország 27. legnagyobb vállalatával. Az Emfesz jelentősége nemcsak mérete és stratégiai fontosságú áruja miatt méltányolandó. Azáltal, hogy versenytársainál átlagosan nyolc százalékkal olcsóbban adja a gázt, a nagy gázigényű hazai gyárak versenyképességének egyik fontos záloga is.

Van gáz olcsóbban is

Magyarország az Oroszország felől érkező gázvezetékek zsákutcája, viszont az ország túlnyomó része gázzal fűt, az erőművek jelentős része is gázzal működik. Ez a kiszolgáltatottság ahhoz vezetett, hogy Oroszország-függökké váltunk. A magyar fogyasztás 20 százalékat biztosítja a hazai termelés, a többihez valamilyen formában Moszkva jóváhagyása kell.

2004 előtt a Mol adott el egyedül gázt a fogyasztóknak, a gáz túlnyomó többségét pedig az orosz állami óriáscégtől, a Gazpromtól vette. A rendszerben azonban már a 90-es években jelen volt egy kicsi beszállító is, a Gazpromnál olcsóbban szállító cég is. Ez volt az Eurobridge, az első olyan kereskedő, ami rést ütött az addig egységes rendszerben.

Az Eurobridge fénykorában a Nagy-Britanniában bejegyzett O&G Mineral Ltd. tulajdona volt. Az Eurobridge-t Vitézy Tamás vezette. Őt Fidesz-közeli üzletembernek tartják, mostanában horvátországi szállodák és kikötők építésével foglalkozik, illetve övé a Helyi Téma című lapcsalád is. Az üzletember vagyont a gázzal alapozta meg.

Az O&G mögött feltehetően ukrán üzletemberek álltak, akik olcsóbban tudtak gázt szerezni, mint amennyiért azt a Gazprom adta a Molnak. Az Eurobridge mintegy 10 százalékkal adta olcsóbban a gázt, az ország fogyasztásához (vagy később az Emfeszhez képest) képest nem hoztak be sokat, de komoly hasznot lehetett húzni az üzletből.

Aztán 2004-ben az O&G illetve az Eurobridge nem kapott több gázt. „Kis cég voltunk, és a nagyok asztaláról próbáltuk elvenni a morzsákat, próbáltunk belőle jól élni. Azt viszont tudomásul kell venni, hogy ez az egész üzlet az oroszok privilégiuma. Amíg piciben csináltuk, addig nem volt baj, bár igazából sohasem csináltuk nagyban. (...)Nagyon komoly politikai és anyagi érdekek működnek, ebben józan ember nem nyit csatát, szépen hátrább lép egyet.” – nyilatkozta Vitézy erről a Manager Magazin 2007 márciusi számában.

Az Eurobridge kiszállásának körülményeire még visszatérünk, de most figyeljünk arra, hogy Magyarország nem maradt olcsó gázbeszállító nélkül. Ahogy az Eurobridge ment, jött a svájci Bothli Trade, ami szintén a Molnak hozott gázt az országba. A Bothli Trade-nek is volt Magyarországon bejegyzett partnere az üzletben, ez volt az Eural Trans Gas. E cég intézte akkoriban az orosznál jóval olcsóbb türkmén gáz Ukrajnába szállítását, ügyvezetője pedig az MSZMP Központi Bizottságának egykori tagja, Knopp András volt. Az Eural Trans Gas irányítói között ott volt Dmitrij Firtas ukrán üzletember is, aki történetünk egyik főszereplője lesz.

A Bothli és az Eural Trans Gas is hiába kötött azonban 2010-ig szóló szerződést, ma már ezek a cégek sem hoznak Magyarországra gázt. Már 2003-ban bejegyezték ugyanis Magyarországon az Emfeszt, amely kezdetben az új szállítók diszpécsercégeként működött, majd 2005-től átvette az egész üzletet.

Az Emfesz a korábbi, egymást gyorsan váltó gázbeszállítókhöz képest minőségi változást hozott. Ez volt ugyanis az első cég Magyarországon, amelyik élt a 2003-as új gáztörvény adta lehetőséggel, és közvetlenül a fogyasztóknak is szolgáltatott.

A nagy Gazprom mellett régóta vannak tehát kicsik a magyar a piacon, amelyek szintén kelet felől, de mintegy 10 százalékkal olcsóbban hozzák a gázt. E cégeket leginkább az ukrán-orosz politika hatalmi játszmák függvényében cserélgették.

Mint látni fogjuk, most is hasonló hatalmi küzdelem billentette ki az Emfesz a helyéről, csak éppen ez a cég már nem lecserélhető. Az Emfesz ugyanis nemcsak szerződéseket kötött valahol Ukrajnában, Oroszországban vagy esetleg Közép-Ázsiában olcsóbb gáz beszerzéséről, hanem valódi vállalatként működik: szolgáltat is. Nemcsak adja és veszi a gázt, hanem eljuttatja a fogyasztókhoz, olyan hozzáadott értékkel bír, amellyel egyetlen elődje sem. Így nem lehet lecserélni, hanem meg kell szerezni, ahhoz, hogy valaki átvegye a Gazprom melletti mindenkori surranópálya busás hasznot hozó üzletét.

Az orosz-ukrán háborúk és a magyar játszóter

Az EU felé menő orosz gázexport 80 százaléka és a Magyarországra menő export 100 százaléka ukrainai vezetékeken keresztül áramlik. Ez kényelmetlen Oroszországnak, az elmúlt évek nagy vezetéképítési tervei szorosan összefüggnek ezzel a helyzettel. Erről és az európai függőség problémáiról korábbi cikkünkben részletesen beszámoltunk már. [LINK](#)

Ukrajna függetlenedése óta az orosz és az ukrán politikai-gazdasági elit játszmáinak sorozata a gázkérdés. Ez akkor a legfeltűnőbb, amikor az oroszok a vita hevében elzárják a gázt és akkor Európának sem jut. Ehhez hozzájárul az a nyugati szempontból szerencsétlen körülmény is, hogy az ukrán vezetékrendszer alapvetően nem kelet-nyugati tranzitra, hanem belső ellátásra tervezték, vagyis fizikailag nem lehet megcsinálni, hogy a bojkott csak Ukrajnát érintse, a nyugati export pedig zavartalanul menjen.

A 90-es évek első fele a helyezkedéssel telt. Viktor Csernomirgyin orosz miniszterelnök ekkor építette állami óriássá a Gazpromot, és volt, hogy Jelcin elnök ellenében is megakadályozta az ágazat privatizációját. Ukrajna stratégiai fontosságát az ügyben jól jelzi, hogy Csernomirgyin ukrainai nagykövetségként fejezte be politikai pályafutását.

A nagy helyezkedés idejét használta ki az Eurobridge, ami ukrán tárolókban tartott gázt hozott Magyarországra. Ehhez rendkívüli engedélyekre volt szüksége az eladónak, mert Ukrajna maga is komoly importra szorul, ezért elvben az ország tartalékait nem szabad külföldre eladni. Ám akkoriban annyira nem volt pénze az ukrán állami gázvállalatoknak, hogy az összeomlás fenyegette az egész rendszert. Kellett a dollár, ezért egy kicsit eladtak a saját készleteikből.

A későbbi magyarországi beszállítók, az említett surranópályát ellenőrzők már egy sokkal szervezettebb és nagyobb játszmát használtak ki.

A türkmén gáz és a közvetítők

Türkmenisztán, a világ egyik legbrutálisabb diktatúrájában tengődő ország tele van gázmezőkkel. Egészen a közelmúltig, amikor európai és amerikai kereskedők új vezetékek építési tervével elkezdték felverni az ottani árakat, Türkmenisztán jóval olcsóbban árulta a gázt, mint Oroszország. (Persze az orosz gáz sem mindenkinek ugyanannyiba kerül, erről lásd korábbi cikkeinket.) Türkmenisztánból viszont csak Oroszország felé megy gázvezeték, igaz, az becsatlakozik az Ukrajnába tartó vezetékbe.

Ukrajnában a függetlenné válás után nem volt pénz, de kellett gáz. Türkmenisztánban sok gáz volt, de élelemre se futotta. 1993-ban találta ki először – állítólag Dmitrij Firtas egyik barátja – hogy ukrán élelmiszerért cserébe lehetne türkmén gázt venni. Először csak egy nagyobb gázzámlát egyenlítették ki ukrán enivalóval, aztán teljes iparág épült a konstrukcióra. Így született meg az első ukrán gázközvetítő cég, a Reszpublika.

A Reszpublika lényegében nem tett mást, mint megvette a gázt a határ egyik oldalán, aztán eladta a másikon. Az üzletben feltehetően érdekelt Leonyid Kravcsuk akkori ukrán elnök azonban hamarosan elvesztette a választást, utódja az Oroszországból támogatott Leonyid Kucsma lett. Kucsma a Gazprom is segítette a kampányban, ugyanis a cég Kremlhez mindig is közel álló vezetése rájött, hogy olyan modell fejlődött ki Ukrajnában, amiben nekik is részt kell venniük. A Reszpublikát hamar kiszorították a piacról, jött helyette először az Omrania majd az Itera nevű, hasonló tevékenységet végző klón.

Ezek a cégek – főleg az Itera megjelenésétől – már túlnőttek az élelmiszerbarteren. A modell úgy fejlődött tovább, hogy a Gazprom valamelyik leánya – mostanában ez a Gazpromexport – megvette a türkmén gázt a türkmén-országi határon. Aztán tőlük megvette az orosz-ukrán határon a közvetítő cég, mondjuk az Itera, és rögtön el is adta az ukrán állami gázszolgáltatónak, némi felárral természetesen. A közvetítő hozzáadott értéket nem állított elő, lényegében csak átfolyt rajta és ettől kicsit drágábbá vált a gáz.

A struktúrának több előnye is volt a politikusok számára, akik egyértelműen kötődtek ezekhez a cégekhez. Jellemzően a mindenkori ukrán elitcserétől függött, hogy kell-e új cég a rendszerbe. Egyrészt pénzt lehetett kivenni a gázkereskedelemből. Másrészt a mindenkori közvetítőn keresztül a Gazprom (és így a Kreml) magához láncolhatta az ukrán elitet, miközben vélhetően az oroszok is részesültek a haszonból. Harmadrészt sikerült elég átláthatatlanná tenni az orosz-ukrán gázkereskedelmet ahhoz, hogy külső szereplő ne férhessen hozzá.

Mindehhez fontos volt, hogy az összes ilyen közbülső céget egy harmadik országban jegyezték be, tényleges tulajdonosi struktúrájuk teljesen átláthatatlan volt. A konstrukciót kifejezetten a türkmén gázra találták ki, de ez óriási üzlet volt, ugyanis Ukrajna türkmén gázzal fűt – az EU-ba Ukrajnán át jutó gáz viszont elvben orosz eredetű. Persze lehetetlen az egy vezetékben áramló molekulákat származásuk szerint megkülönböztetni, de elvben az oroszok mérik, hogy honnan mennyi megy be, és hol mennyit vesznek ki, ez alapján pedig az arányok mérhetők.

Fontos szempont a mai napig, hogy ez az olcsóbb türkmén gáz ne jusson Ukrajnán kívülre. Kicsi tételben azonban ezek a közvetítő cégek mégis kaptak lehetőséget arra, hogy vigyenek belőle Szlovákiába, Lengyelországba és Magyarországra.

A csabdi mamut

A 2000-es évek elején ismét átrendeződtek a hatalmi erőviszonyok Ukrajnában és Oroszországban. A Gazprom élére a mostani orosz elnök, Dmitrij Medvegyev került, míg az ukrán energetikáért felelős miniszterelnök-helyettes (a mostani ukrán kormányfő) Julia Tyimosenko távozni kényszerült. A változásokat természetesen követte az Itera lecserélése, ekkor jött a képbe az új közvetítő cég, az Eural Trans Gas.

Történetünk most tér vissza Magyarországra. Az Eural Trans Gas ugyanis Magyarországon jegyezték be, székhelye Csabdi, egy Fejér megyei falu volt. A cég képviselői kezdetben román munkanélküliek és egy izraeli ügyvéd voltak. Mint történetünk elején láttuk, ez a cég hozta a Bothli Trade-t az országba és tőlük kapta első feladatait az Emfesz is.

Az Eural Trans Gas hatalmas pénzekkel gazdálkodhatott, hiszen a teljes ukrán gázüzlet átment rajta. Miközben vezetői a komoly összegeket feltehetően visszaosztották az aktuális ukrán és orosz érdekelteknek, kaptak egy kis játszóteret is Magyarországon. A Gazprom magyarországi áránál olcsóbb türkmén gázt hozhattak ide. 2004 áprilisában kötöttek 2010-ig szóló szállítási szerződést a Mollal, a közvetlen magyarországi eladó a svájci Bothli Trade volt ugyan, de a gázt az Eural Trans Gas biztosította nekik. Utóbbi cég delegációjában egy informátorunk szerint jelen volt a szerződés megkötésénél Góczy István, az Emfesz jelenlegi ügyvezetője is. Dmitrij Firtas cégbeli érintettségéről pedig már korábban szoltunk.

A magyarországi szállítás kicsi falat volt az Eural Trans Gasnak, de a cég néhány tulajdonosának bizonyosan jó pénzt hozott. Talán a Gazprom és az ukrán vezetés ezzel akart kifizetni valakiket.

Az Eural Trans Gas azonban nemhogy 2010-ig, de még 2004 végéig sem hozhatott gázt Magyarországra. Sőt, a céget a teljes türkmén-orosz-ukrán modellből ki kellett venni. Forrásaink szerint ennek legfőbb oka Szejmon Mogiljevics volt.

Szeva bácsi árnya

A magyar sajtóban Szeva bácsinak is becézett, akkoriban még orosz-ukrán-magyar-izraeli állampolgárságú üzletember mitikus személyé nőtte ki magát. A kalandos életű fegyverkereskedő évekig élt Budapesten. Sok országban sok bűncselekménnyel vádolták már, többek között emberkereskedelemmel, csempészettel, pénzmosással, adócsalással és gyilkosságokkal is. Az orosz szervezett bűnözés cárjaként írták le a korabeli lapok, a neve szerepelt az FBI 10 legkeresettebb bűnözőjének listáján. Magyarországról a 90-es évek végén többek között amerikai nyomásra tiltották ki. 2008-ban Moszkvában adócsalás vádjával

letartóztatták, talán éppen ez volt a legenyhébb bűncselekmény, amivel valaha meggyanúsították.

Soha senki sem bizonyította be, hogy az Eural Trans Gas mögött Mogiljevics állt, 2004-ben több ezt terjesztő ukrán lap még sajtópert is vesztett Knopp Andrással szemben, aki helyreigazítási perekkel védte cége becsületét. Azonban nyugati sajtóban és az érintett országokban is általános volt a vélekedés, hogy a gázbizniszt a nagy gengszter irányítja. Nagy volt a nyugati nyomás, nagyon érdeklődött a nyugati média, az egész helyzet kezdett kínossá válni. Addig néhány szakértőn kívül senkit sem érdekelt az Itera vagy bármelyik elődje, most viszont Mogiljevics aurája izgalmassá tette és sötétte festette a rendszert.

Vélhetően ezért egyezett meg a narancsos forradalom kitörése előtt négy hónappal Kucsma ukrán és Putyin orosz elnök a RosUkrEnergo létrehozásáról.

Dmitrij Firtas színre lép

A RosUkrEnergo nagyon szorosan kötődik az Emfesz-szel kapcsolatos legfrissebb fejleményekhez, lényegében ennek a cégnek a kiiktatásával kezdődött, hogy a cégnek új gázbeszerzési lehetőséget és tulajdonost kellett találnia. Ne rohanjunk azonban ennyire előre, nézzük inkább meg, hogy az Emfesz mögött idén ápriliséig álló gázkereskedő cég hogyan lett naggyá.

A RosUkrEnergo átvette egy az egyben az Eural Trans Gas szerződéseit és a cég menedzsmantjét is, úgy tűnt, hogy minden mehet a régi recept szerint, csak a címke és esetleg a kedvezményezettek köre változott.

2004 végén azonban kitört a narancsos forradalom és Ukrajnában már megint megváltoztak az erőviszonyok. Visszatért a hatalom közelébe Julia Tyimosenko (aki korábban az Itera szerződéseit hozta tető alá) és az új elnök nem az oroszok támogatta Viktor Janukovics, hanem Viktor Juscsenko lett.

Az új ukrán hatalom úgy kezdte, hogy nekiment a RosUkrEnergonak. Az ukrán titkosszolgálat vezetője riasztotta a nemzetközi sajtót, hogy szerinte e társaság mögött is Szemjon Mogiljevics áll.

Putyin bejelentette, hogy a társaság fele a Gazpromé, a másik fele pedig nem tudja hogy kié, és nem is érdekli. A másik 50 százalékot egy bécsi cég, a Raiffeisen Bank leányvállalata, a Raiffeisen Investment kezelte. Az amerikai kormány erősen nyomasztotta az osztrákokat, hogy fedjék fel a valódi tulajdonosokat, akiknek kilétét állítása szerint az ukrán elnök is hiába tudakolta a Raiffeisentől. Condeleezza Rice akkori amerikai külügyminiszter információink szerint személyesen is figyelmeztette az osztrák vezetőket, hogy nem mehet ez a titkolózás tovább.

2006-ban a Raiffeisen végül engedett. Ekkor derült ki, hogy a RosUkrEnergo titokzatos tulajdonosai két ukrán személy. A nem Gazpromhoz tartozó 50 százalék 45 százaléka Dmitrij

Firtasé, a maradék 5 százalék pedig egy odesszai bankáré, Ivan Fursziné. Sőt, ekkor derült ki az is, hogy az Eural Trans Gas is Firtasé volt.

Közben történt egy érdekes fordulat Ukrajnában is. Juscsenko és Tyimosenko, a nyugatosnak tartott egykori ellenzéki vezérek összevesztek, és 2005 szeptemberére Tyimosenko elvesztette miniszterelnöki székét is. A vita lényege állítólag a gáz körül folyt. Tyimosenko vissza akarta hozni az Iterát és kifúrni a RosUkrEnergót, Juscsenko viszont kiegyezhetett Firtassal (vagy az oroszokkal, vagy aki Firtas mögött állt).

Firtas Pesten

Dmitrij Firtas rejtélyes figura, ritka médiaszereplései rendre kimerültek abban, hogy tagadta, hogy bármi köze lenne Szemjon Mogiljevicshez. Különösen Nagy-Britanniában kényszerült magyarázkodásra, ahol londoni berendezkedését segítő több jelentős pénzadományt is juttatott a konzervatív pártnak, illetve a cambridge-i egyetemnek. Az adományokból azonban éppen a Mogiljevics árnyéka miatt sajtóbotrány lett.

Nem tudni, hogy mennyit keresett azzal, hogy övé volt az ukrán gázüzletágat ellenőrző cég 45 százaléka, de egy, az ottani iparágat ismerő forrásunk szerint évente 800 millió dollárt biztosított neki a cég.

Firtas számos egyéb vállalkozása közül az egyik a Mabofi, az a ciprusi vállalkozás, amely áprilisig az Emfesz tulajdonosa volt. A Mabofit Firtas egy Group DF nevű, Virgin-Szigeteken bejegyzett cégen keresztül birtokolja. A Group DF tulajdona még a bécsi bejegyzésű Centragas, ami a RosUkrEnergó felének a tulajdonosa. Az Emfesznek idén áprilisig a RosUkrEnergó szállította a gázt. Vagyis különböző áttételeken keresztül Firtas lényegében saját cégei között adta-vette a gázt.

„Láttam egyszer egy pesti étteremben, az volt az egyik törzshelye, amikor itt járt” – mondta egyik forrásunk. „Két asztalt foglalt, az egyiknél csak testőrök ültek. Hatalmas fekete autók álltak a bejáratnál. Amikor telefonált, nem fogta meg a készüléket, hanem az egyik testőre tette a füléhez.”

Tűzoltóból gázkirály

Firtas titka egyáltalán nem világos. Nem tudni, hogyan lett olyan kulcsembert, aki ekkora hatalomhoz jutott. Egy ismerőse szerint született zseni, aki képes volt a legkaotikusabb helyzetben összehozni a türkmén, orosz és ukrán elitet, tudta hogy ki mit akar, és mennyit enged, és tényleg ő hozta össze a 2000-es évek legfontosabb gázkereskedelmi struktúráját a régióban. Mások szerint egy nem túl okos, de fontos stróman lehet, aki mögött nála is hatalmasabb emberek állnak.

Édesapja sofőr, édesanyja cukorgyári könyvelő volt, karrierjét pedig szülővárosában, az ukrainai Csernovciban tűzoltóként kezdte. Már a 80-as évek végén üzletelni kezdett, első

dollármillióját azzal kereste, hogy hong kongi gyapotot cserélt üzbég tejporra. Orosz újságírók szerint már benne volt a türkmén gázt Ukrajnába vivő első komoly cégben, a Reszpublikában is, és ettől kezdve 2009-ig az összes fontos utódcégben szerepe volt. Dolgozott az Iterának, majd állítólag övé volt az Eural Trans Gas illetve a helyébe lépő RosUkrEnergo közel fele is.

Vannak a gázüzlettel szorosan összefüggő vegyipari vállalkozásai, jelentős műtrágyagyárakat tulajdonol Ukrajnában és külföldön. Megszerezte a Krimi Titán nevű titán előállító óriáscég fölötti fennhatóságot, de vannak jelentős ingatlanvállalkozásai is. A Firtas-portfoliót gazdagítja több ukrajnai bevásárlóközpontja, és a kohászattól a különböző energetikai vállalkozásokig számos érdekeltsége hálózza be a volt Szovjetunió egész területét, Észtországtól Tadzsikisztánig.

Fő üzlete azonban a gáz volt, egészen 2009-ig. Idén januárban ugyanis az ukrán miniszterelnöki székbe visszatérő Julia Tyimosenko megegyezett Putyinnal, hogy a RosUkrEnergot kiszedik a rendszerből. Ez volt az idei háromhetes gázválság utáni ukrán-orosz kompromisszum magyar szempontból legérdekesebb pontja. A két politikus hat órán keresztül négy szemközt alkudozott a Kremlben a gázpiac legújabb felosztásáról, árról és tranzitdíjról.

A RosUkrEnergo április óta tényleg nem rendelkezik gázzal, a Gazprom nem ad neki. Ekkor merült fel rövid időre annak lehetősége, hogy az Emfesznek befellegzett, és a Magyarországra érkező olcsó gáz története befejeződött. Hogy ebből hogyan keveredett ki az Emfesz, és mennyire megnyugtató megoldást talált, az a következő részből derül ki.

MÁSODIK RÉSZ

Sorozatunk előző részében bemutattuk a magyar gázkereskedelem kispályájának történetét és azokat az orosz-ukrán politikai szempontokat, amelyek mentén egyes cégek belekezdhettek, másokat pedig kizártak az olcsó türkmén gáz kereskedelméből. Eljött az idő, hogy végre részletesen foglalkozzunk e gazdasági rendszer legfontosabb magyar szereplőjével, a mostanában sok vihart kavart Emfesszel. Ahogy azt korábban írtuk, az Emfesz azért különleges, mert nemcsak hozott gázt, hanem fogyasztóknak is árul belőle.

Európa éltanulói lettünk Firtas örömeire

Az Emfesz volt az első független gázszolgáltató Magyarországon, amely élve az iparág liberalizációjának lehetőségével, közvetlenül fogyasztóknak adhatott el gázt. 2009-re az országban fogyasztott gáz 23 százalékát ők szolgáltatják.

Az iparág magyarországi liberalizációja nagyon gyorsan zajlott. Az erről szóló első törvényt a parlament már 2003-ban elfogadta, vagyis már Magyarország már az EU-csatlakozása előtt biztosították a szabad verseny lehetőségét a piacon. A döntés egyrészt magától értetődő volt, hiszen a liberalizációt uniós irányelv írta elő. Ugyanakkor az egyes tagállamok azóta is

meglehetősen különbözően értelmezik az irányelvet, vannak országok, ahol papíron ugyan szétvált egy-egy gázipari óriás szolgáltató és kereskedő részlege, de valójában új szereplők nem léphettek be a piacra. A ténylegesen kötelező európai gázliberalizációról a mai napig vitatkoznak Brüsszelben.

Az Emfesz az egyik első igazi új szereplője volt az európai liberalizációnak. „Az Európai Bizottságtól jöttek hozzánk, hogy sehoh az Unióban nem működik, nálunk meg igen, nézték, hogy megy ez. Ők se teljesen értették, tanulni jöttek hozzánk Brüsszelből” – mondta Góczy István, az Emfesz ügyvezető igazgatója az Indexnek.

A liberalizációt akadályozó országoknak jellemzően két fő érvük van. Az egyik, hogy a gáz gazdasági és szociális szempontból is túl fontos ahhoz, hogy bárki belenyúlhasson, jellemzően hosszú távú szerződésekkel működik a piac, vagyis az ellátás biztonságát veszélyeztetné szétaprózódása és kis játékosok belépése. A másik tipikus ellenérv, hogy sok országban lehetetlen az igazi verseny, mert nincs elég beszerzési hely ahhoz, hogy valódi versenyről alakulhasson ki.

Az első érvet jórészt a nagy gázvállalatok képviselik, amelyek nemcsak a piacot, de saját erejüket is féltik. Több országban éppen ezek az óriásvállalatok lobbiztak a liberalizáció elodázásért vagy tessék-lássék teljesítéséért. Magyarországon a Mol volt az egyeduralgó a gázpiacon az első liberalizációt előkészítő törvény elfogadásakor. A Mol már akkor is volt abban a helyzetben, hogy a nagy nyugati társakhoz hasonlóan megakadályozzon egy ilyen törvény elfogadását. A jóval későbbi lex Molként elhíresült, kifejezetten a társaság érdekeit védő törvény jól példázza, hogy a vállalat érdeke könnyen válhat államévé.

A Mol azonban nem gördített akadályt a törvény elé. Ennek egyik oka volt, hogy a cég addigra már komolyan előkészítette gázüzletágának eladását. (Ez végül 2004 novemberében meg is történt.)

A másik, a beszerzési források szűkösségét hangsúlyozó érv viszont fokozottan igaz Magyarországra. Minden Magyarországra érkező gáz valamilyen formában átmegy a Gazpromon. Az Emfesz sem tud megenni az orosz óriáscég nélkül. Mint előző cikkünkben láttuk ez akkor is igaz, ha türkmén gázzal sáfárkodik. Ilyen értelemben akármilyen versenybarát is a magyar gáztörvény, lényegében az hozhat be gázt, akit a Gazprom kiválaszt.

Utóbbi felvetéssel kapcsolatban van egy érdekes érv. Magyarországnak elemi érdeke, hogy minél olcsóbban jusson gázhoz. Ha a Gazprom saját szempontjai szerint kiválasztott kedvenceinek hajlandó olcsóbban adni, akkor a magyar gazdaság ezzel akkor is jól jár, ha a piaci átláthatóság híveinek bőven van mit fintonognia a Gazprom sajátos üzletpolitikáján. Vagyis ha a Gazprom az ukrán politikai elitet moszkvai érdekek szerint korrumpáló maffiózókon keresztül hajlandó valamennyi olcsó gázt is eladni a magyar piacra, akkor ennek törvényi feltételeit hazafias érdekek biztosítani. Ezen érv szerint nem lesz attól becsületesebb a világ, hogy csak a drágább gazpromos gázt fogadjuk el, csak azért, mert annak átvételekor kevésbé feltűnő, hogy piszkos pénzekkel operálnak keleten.

A 2003-ban kezdődött magyar gázipari liberalizációval először az Emfesz élt, a céget még ebben az évben bejegyezték. A rendszer működéséhez kellett tehát, hogy a Mol ne akarja már magának a gáz-szolgáltatási üzletágát és kellett a Gazprom azon igénye is, hogy extra

bevételekhez juttasson neki fontos embereket, elsősorban Ukrajnában és Oroszországban. A liberalizáció kezdetkor ez az ember nyilvánvalóan Dmitrij Firtas volt (lásd előző cikkünket), akiről akkor még itthon sem lehetett tudni, hogy az Emfesznek, illetve cégnek szállító Eural Trans Gasnak (majd a céget 2004 végén felváltó RosUkrEnergonak) is a tulajdonosa. Az Európai Bizottság emberei által állítólag megcsodált magyar liberalizációs modell lényegében neki készült, ami akkor is igaz, ha érdekei ez esetben egybeestek a magyar nemzetgazdaság aktuális érdekeivel is, (abban az értelemben, bejövetele olcsóbb gázt jelentett a magyar ipar egy részének). Hogy az Emfesznek azóta sem jelent gondot a magyar állami szervek jóindulatának megnyerése, azt cikkünk második felében még bemutatjuk.

Egyéb magyarországi érdekek

Az előbb felsorolt érvek mellett az új magyarországi szolgáltató megjelenését egyéb körülmények is segítették. Egy, a céget megalakulásakor jól ismerő forrásunk szerint az Emfesz azért juthatott minden gond nélkül piachoz, „mert a Mol vezetői belátták, hogy ha nem tudod az ellenfeled megölni, akkor támogatnod kell”. E változat szerint még a gáztörvény elfogadása előtt Dmitrij Firtas és Hernádi Zsolt (a Mol elnöke) megállapodtak, hogy Magyarországon meg kell lennie a gázliberalizációnak. Forrásunk tájékozottságában nincs okunk kételkedni, mondandójának igazságát azonban nem tudtuk ellenőrizni.

Gázipari körökben viszonylag elterjedt az a nézet, hogy a Mol és az OTP vezetőit is valamilyen módon érdekeltté tették az új gázszolgáltató megjelenésében. A két cég elnökei köztudottan jó viszonyban vannak és hatalmuk miatt általában is szokás minden magyarországi üzlet mögé Csányi Sándort és/vagy Hernádi Zsoltot képzelni. Esetünkben a legendákat tovább táplálhatta, hogy állítólag Firtas azzal az indokkal nem adta el korábban az Emfesz a Gazpromnak, hogy annak felét titokzatos ám nagyon befolyásos magyar üzleti körök bírják. Góczy István erről az Indexnek határozottan azt mondta, hogy nincsenek magyar tulajdonosai a cégnek.

A hazai elméletet több körülmény is gerjesztette. Az egyik a már említett engedékenység, amit a Mol tanúsított az Emfesz bejövetelekor. Hiszen akármennyire is tárgyaltak már a gázüzletág eladásáról, az Emfesz kezdetben a Moltól vett el vevőket. Ráadásul az új, azonos tulajdonosi körhöz tartozó gázos cégek (Bothli Trade, Eural lásd előző cikkünket) megjelenését egyes értelmezések szerint a Mol kifejezetten segítette azzal, hogy elkezdtek ellehetetleníteni az előző generációs diszkontáras gázbeszállítót, az Eurobridge-t. Ahogy korábban írtuk az Eurobridge bukását alapvetően az ukrajnai viszonyok megváltozása okozta, de a cég kiszorítása felé az első lépéseket a Mol tette meg, részben olyan szerződésmódosításokkal és kötbérezéssel, amely miatt később a társaság pert veszített.

További kedvelt hivatkozási alap a magyar érdekeltségi szál létezésére, hogy az Emfesz fő pénzügyi partnere az OTP, illetve annak leánya, az OTP Kereskedőház Zrt. (korábban pedig az OTP Trade). Góczy szerint mindkét cég jól járt azzal, hogy az OTP hitelezett az Emfesznek, ezen túl nincs semmilyen összefüggés a cégek között. Szintén visszatérő motívum az összefüggést keresőknél, hogy egy korábbi cikkünkben már részletesen ismertetett LINK, jelenleg is feltöltés alatt álló stratégiai gázárroló megépítése, és részben kereskedelmi célú működtetése a három cégnek – Mol, OTP, Emfesz – közös érdeke.

Az esetlegesen létező titokzatos magyar tulajdonosi kapcsolatról szóló vélekedéseket táplálta az is, hogy az Emfesz biztonsági főnöke Valenta László, aki az ORFK egykori gazdasági főigazgatója, majd Pintér Sándor belügyministersége idején a miniszter kabinetfőnöke volt. Pintérrel most is van közös vállalkozása, és további kombinációkra ad lehetőséget, hogy a volt belügyminiszter az OTP igazgatóságának a tagja. (Valenta az Indexnek már korábban cáfolta, hogy személye bármilyen magyar tulajdonosra utalna az Emfeszben.)

Minden pletyka ellenére csupán annyit lehet bizonyosan állítani, hogy az Emfesz a legnagyobb magyar bankkal jó kapcsolatban van és sosem volt gondja a Mollal sem.

A rejtvényeket kedvelőknek van még egy vesszőparipája. Az Emfesz száz százalékos tulajdonosa 2004-től idén április végéig egy Mabofi nevű ciprusi cég volt. Egy érdekes elmélet szerint a név a tulajdonosi körre utal. Hátról előre haladva: Fi – mint Firtas; Bo – mint Bojko (Jurij Bojko egykori ukrán energetikai miniszter); és végül Ma – mint „valakik Magyarországról”. Mások szerint ez persze csupán pusztán találgatás, és a furcsa név csak a ciprusi cégalapításokkor alkalmazott véletlenszerű szótagkeverések eredménye.

Felborult a rendszer

Idén ápriliséig minden rendben ment az Emfesz körül. A cég dinamikusan növekedett, megbízhatóan jött a RosUkrEnergotól az olcsó türkmén gáz, háztartások is előnyös szerződést köthettek a céggel, amelynek nagy tervei voltak: megjelent a lengyel piacon és Nyírtassra hatalmas erőművet tervezett LINK, vagyis az áramellátásba is be akartak szállni.

Csak hogy idén januárban beütött a korábban már ismertett mennykő. A kijevi és moszkvai elit úgy döntött, hogy nem kell tovább a RosUkrEnergo. 2007 decemberében Juila Tyimosenko visszaszerezte miniszterelnöki székét, és ahogy 2005-ös rövid kormányfősége idején, ismét fő célkitűzése lett Firtas eltávolítása a gázüzletből. Ukrajna e két erős embere legendásan gyűlölik egymást, a kettejük közti trágár szóváltásokról szóló adomák kajánul kedvelt részei az ukrán politikai folklórnak (egyik kedvencünk szerint állítólag Firtas azt találta mondani Tyimosenkónak, hogy előbb szopja őt le a miniszterelnök, minthogy egy kopejkát is láthat a gázüzletből). 2008 elején már Tyimosenko kötött egy alkut a Gazprommal, hogy a RosUkrEnergot kiszedik a rendszerből, de ez a megállapodás végül nem teljesült.

A szokásos év végi orosz-ukrán gázelszámolási vita tavaly odáig fajult, hogy a Gazprom három hétre leállította a gázszállítást Ukrajna felé. A megoldást Tyimosenko és Putyin moszkvai négy szemközti találkozója hozta meg. Januárban a két politikus sok egyéb mellett megállapodott abban, hogy a RosUkrEnergonak tényleg vége. Vagyis Firtas (vagy a mögötte állók) ideje lejárt.

Hamar megindult a helyezkedés

Ahogy nyilvánvalóvá vált, hogy Firtas bukik, információink szerint elkezdődtek a háttértárgyalások az Emfesz jövőjéről. A Gazprom állítólag meg akarta venni a céget Firtastól, de ő legfeljebb csak a felét adta volna.

Úgy tudjuk, hogy a cég jövője téma volt Gyurcsány Ferenc utolsó miniszterelnökként tett márciusi moszkvai látogatásán is. A népes magyar kormánydelegáció két tagja állítólag jelezte Putyinnak, hogy ha kapnának gázt, akkor szívesen megvennék az Emfeszt. Az ajánlatot a történet szerint Putyin kerek perccel elutasította. Annyi bizonyos, hogy a Déli Áramlatban való magyar részvételt rögzítő szerződés aláírás ellenére a találkozó feszült hangulatban ért véget. Az Izvesztyija kommentárja valami komoly konfliktust sejtetett Gyurcsány és Putyin között. (Góczi István az Indexnek azt mondta, nem tud arról, hogy magyar vevő valaha is jelentkezett volna az Emfeszért.)

Elzárták

Április 27-én, egy hétfői napon valahol valaki elzárt egy csapot. Azóta az Emfesz nem kap a RosUkrEnergótól gázt. Sőt, azóta a cég egyáltalán nem kap olcsó gázt. A gázpiac magyar surranópályát úgy tűnik, hogy a Gazprom egyelőre bezárta. Az Emfesz viszont megmaradt.

A titokzatos megmentő

„48 órám volt, hogy gázt szerezzek. Megkerestek orosz üzletemberek, hogy megvennék az Emfeszt és vállalták, hogy lesz elég gáz” – mondta az Indexnek Góczi István az elzárás utáni helyzetről. Góczinak volt egy felhatalmazása még 2004-ből, ami alapján szabadon járhat el a tulajdonos Mabofi (Firtas ciprusi cége) nevében a céget érintő bármely ügyben. Góczi e felhatalmazást felhasználva eladta az Emfeszt 1 dollárért egy RosGas nevű, Svájcban bejegyzett cégnek, ami mögött állítása szerint orosz üzletemberek állnak.

Az események gyorsan felpörögtek. Még a csap elzárásának napján összeült egy kupaktanács a közlekedési és energiaügyi tárcánál Oláh Lajos államtitkár és Horváth J. Ferenc, a Magyar Energetikai és Közműellátásért Felelős Miniszterelnökség elnöke részvételével, ahol Góczi István ismertette az Emfesz eladásának tervét. A tranzakciót a magyar cégbíróság alig néhány óra alatt bejegyezte, a Magyar Energetikai és Közműellátásért Felelős Miniszterelnökség pedig egy nap alatt jóváhagyta az addig ismeretlen svájci offshore cég befolyásszerzését. A furcsa adásvételről júniusban már részletesen beszámoltunk.

A RosGas mögött álló ismeretlenek tartották a szerződésben vállaltakat, az Emfesznek tényleg lett gáza. Igaz, nem olcsóbb mint a magyarországi versenytársaké. Az Emfesz fő riválisától, a magyar piac közel 80 százalékát ellenőrző E.on-tól vásárol gázt. Az E.on pedig az alapján a hosszútávú, még a Moltól örökölt szerződés alapján veszi a gázt a Gazpromtól. Ez a szerződés volt annak idején a viszonyító pont, amelyhez képest kialakult az olcsó gáz surranópályája, a modell, amire néhány év alatt felhúzták az Emfeszt.

Ahhoz, hogy az Emfesz gyorsan le tudjon szerződni az E.on-nal, nagyon befolyásos moszkvai kapcsolatok kellettek. Egy a régió gázpiacát jól ismerő forrásunk szerint Moszkvából Berlinbe, Berlinből Budapestre ment a telefon. Máshonnan e feltételezett lánc végpontjáról hallottunk beszámolót, miszerint a magyar energiaügyi minisztériumból odaszóltak az E.on-hoz, hogy az Emfesz el kell látni, mégpedig mérsékelt áron. A felemás helyzetet az energiahivatal is tudomásul vette. Az a veszély sosem fenyegetett, hogy az Emfesz fogyasztói gáz nélkül maradnak, mert a törvény szerint valamelyik szolgáltatónak át kellett volna vennie a gáz nélkül maradt Emfesz helyét. A cég bedőlésének lehetősége azonban reális volt, és épp a legnagyobb piaci vetélytársnak kellett mentőövet dobnia.

A tulajdonos tudta nélkül adták el

A Mabofi és az Emfesz irodái egymás mellett vannak a Szabadság téri Bankcenter egyik tornyában. A Mabofi bíróságon megtámadta a cég eladását jóváhagyó energiahivatali határozatot. A Firtas-féle cég szerint egyértelmű a helyzet: Góczy István ellopta az Emfesz. Ügyvezető igazgatóként úgy adta el Magyarországon 27. legnagyobb vállalatát egyetlen dollárért, hogy arról a tulajdonos nem tudott.

A magyar hatóságok elképesztő gyorsasága ebben a furcsa adásvételben minden forrásunk szerint erős politikai nyomásra utal. Üzleti körökben kész tényként kezelik, hogy az MSZP egy befolyásos politikusa személyesen utasította az energia hivatalt a gyors ügyintézésre.

Az elképesztő sebesség nemcsak az adás-vétel körülményei miatt szemet szűrő. Az energiahivatal a kevésbé zavaros ügyleteknél is legalább egy hónapig szokott vizsgálódni. Sőt, amikor a Mol részvényeinek az ötödét néhány hónapja egy orosz cég vásárolta meg, akkor ugyanez a hivatal nem engedte a vevőt tulajdonosi jogaival élni, mert nem volt átlátható a cég tulajdonosi struktúrája. A RosGas esetében egy tulajdonos sem volt ismert. Az energiahivatal úgy adta ki az engedélyt, hogy a svájci cég részvényeseivel kapcsolatban megelégedett egy későbbi tájékoztatással. A határidő azóta rég lejárt, a tájékoztatás persze elmaradt. Közel fél év alatt annyi derült ki, hogy az offshore cég fölött egy másik offshore cég áll. Az RGE Investment néven a Seychelle-szigeteken bejegyzett vállalkozásnál azonban ismét ködbe vesznek a valódi haszonélvezők.

A magyarországi következmények vegyesek. Egyrészt az energia hivatal vezetőjének szeptember elsején, alig néhány hónappal tervezett nyugdíjazása előtt távoznia kellett székből, az iparágban dolgozók szerint nyilvánvalóan az Emfesz-ügy miatt. (A hivatalos verzió szerint Horváth J. Ferenc önként lemondott.) Egy elsőfokú bírósági ítélet szerint azonban a hivatal helyesen járt el, amikor jóváhagyta a RosGas tulajdonszerzését. A Nemzeti Nyomozó Iroda viszont különösen jelentős vagyoni hátrány okozásának megalapozott gyanújával nyomozást indított az adásvételi szerződéssel kapcsolatban, eddig azonban senkit sem gyanúsítottak meg az ügyben.

A Gazprom még nem osztott lapot?

Sok elmélettel találkoztunk azzal kapcsolatban, hogy kié most az Emfesz és lesznek-e még látványos fordulatok a történetben. Az nyilvánvaló, hosszú távon csak olyan tulajdonos maradhat meg, akire a Gazprom is rábólint, hiszen a gázt csak ők biztosíthatják a cégnek.

Egyes feltételezések szerint Góczy István önjáró lett. Miután nyilvánvalóvá vált Firtas kegyvesztettsége, átvette a céget, hogy aztán ő adhassa tovább a Gazprom által kiszemelt új kedvezményezettnek. Ennek a történetnek a realitása azért tűnik csekélynek, mert aligha lehet képes bárki egyszerre megsérteni Firtast és a Gazpromot is. Ráadásul az E.on beállítása az Emfesz megmentésére arra utal, hogy nagyon befolyásos körök nem hagyják elbukni az Emfesz – igaz, még nem is oldották meg a problémáit.

Ennél sokkal valószínűbb feltételezésnek tűnik, hogy a Gazprom már házon belül van, de még nem döntöttek Moszkvában, hogy ki és milyen feltételekkel vigye tovább a céget. Góczy azt mondta, hogy az elmúlt hónapokban sokat tárgyalt arról Moszkvában, hogy a Gazprom ne kezelje a szanálásra ítélt RosUkrEnergoval egy kalap alatt az Emfesz, és ebben az ügyben jó eredményeket ért el.

Az Emfesz életben tartja a Gazprom gáza. Viszont az orosz óriáscégen belül hatalmi harc dúl, újraosztanak befolyási területeket, és amíg rendeződnek a viszonyok, addig nem tudni, hogy a magyarországi tortaszelet kinek jut. E szelet a teljes Gazprom méretét tekintve egészen apró, viszont a belőle potenciálisan kiszedhető pénz egy átlagembernek szinte elképzelhetetlen mennyiségű.

A helyzetet leginkább az zavarná össze, ha a Gazprom megindulna egy tisztulási úton, és csak egyféle áron, átlátható módon adna el gázt Magyarországra. Ha a türkmén gázra épített kiskaput bezárják, akkor értelmetlenné válik a hazai liberalizáció. Egészen pontosan a szolgáltató cégek vetélkedhetnének azon, hogy ki tud olcsóbb ügyfélszolgálattal rendelkezni, vagy szimpatikusabb logóval vevőket vonzani, de a nagy pénz reménye, és a magyar gazdaságnak egyébként hasznos olcsóbb gáz lehetősége eltűnne a rendszerből.

A Gazprom akciójára utal egy közelmúltban megjelent cikk a Vedomosztyi című orosz gazdasági lapban. Az Emfesz-szel foglalkozó írást a lap címlapon hozta, és egy bizonyos Szergej Prokopjev nevű volt KGB-s arról beszél benne, hogy felsőbb orosz utasításra járt el Góczy, mert Moszkva el akarta távolítani a cégből Firtast. Mivel a Vedomosztyi kifejezetten kormányközeli lapnak számít, az írás az orosz viszonyokat jól ismerő forrásaink szerint arról szól, hogy az új vevő a Kreml védelmét élvezzi.

Abszurdnak tűnik, de nem kizárt egy olyan változat sem, hogy az egész adás-vétel és a körülötte csapott botránysorozat egy ügyes porhintés. Vagyis Firtast látványosan eltüntették az Emfeszről és az érdekeltek kivárlják a januári ukrán elnökválasztást. Azon ugyanis Julia Tyimosenko is indulni készül. Ha Tyimosenko győz, akkor mond csak le véglegesen Firtasról és a RosUkrEnergoról a Gazprom. Ha veszít, akkor pedig minden visszatérhet a régi kerékvágásba, legfeljebb megint megjelenik egy új cégnév, vagy átveszi a RosUkrEnergo helyét a RosGaz. Láthattuk, hogy az Eural Trans Gas – RosUkrEnergo váltás nem hozott lényegi különbséget a modellben, Firtas is megmaradt.

E bizarr feltételezést erősítheti a kérdés, hogy tényleg képes lehetett-e a hatalmas vállalatbirodalmat működtető Firtas véletlenül teljes felhatalmazást hagyni Góczy Istvánnál a cégügyek intézésére, illetve miért nem kap közvetlenül gázt az Emfesz, ha egyszer annyira befolyásosak az új tulajdonosok, hogy még a német óriásvállalatra, az E.on-ra is tudnak hatni. Az is érdekes, hogy az új tulajdonosok szinte teljesen érintetlenül hagyták a cég magyarországi vezetését.

Valami történik majd

Az egymást kizáró feltételezésektől függetlenül abban minden forrásunk egyetértett, hogy hamarosan valami történik majd, lesznek még fordulatok az ügyben. Góczy István szerint az új tulajdonosok arra készülnek, hogyha rendeződik az Emfesz helyzete, akkor eladják a céget.

Góczy szerint a cég nagyszerű költséghatékonysága miatt nem okoz gondot az Emfesz működtetése, és nem vár veszteséget erre az évre sem. A piacot ismerők többsége ebben viszont erősen kételkedik. Nem tudni ugyan, hogy az E.on mennyiért adja a gázt az Emfesznek, de az biztos, hogy maga drágábban veszi a Gazpromtól, mint amennyiért azt az Emfesz vette a RosUkrEnergótól. Vagyis az olcsóságra építő piaci modell alapja elveszett.

Az Emfeszt ezért a jelenlegi struktúrában értelmetlen finanszírozni. Most mindenki arra vár, hogy a Gazprom kijelölje azt, aki hozzáférhet az olcsóbb gázhoz.

A cikk az Energia Klub "Energia Kontroll" Projektjének keretében, a Társaság a Szabadságjokokért Oknyomozó programjának együttműködésével, az Open Society Institute és a Trust CEE támogatásával készült.

2009. október 5.